

POSTANOWIENIE

17 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Mariusz Załucki

na posiedzeniu niejawnym 17 października 2024 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku O. S.
z udziałem M. W. i E. B.
o stwierdzenie zasiedzenia,
na skutek skargi kasacyjnej O. S.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Olsztynie
z 17 stycznia 2024 r., IX Ca 1349/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. oddala wniosek o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania.**

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni O. S. złożyła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Olsztynie z 17 stycznia 2024 r., wydanego w sprawie o stwierdzenie zasiedzenia.

Na poparcie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazała na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego dotyczącego właściwego zastosowania art. 172 k.c. w kontekście ustalania dobrej lub złej wiary oraz przesłanki posiadania samoistnego. Ponadto, zdaniem wnioskodawczyni, skarga jest oczywiście zasadna, ponieważ podstawy skargi zasługują na uwzględnienie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zagadnienie prawne powinno zostać sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń, a jednocześnie powinno być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu. Odpowiedź na postawione zagadnienie musi być niezbędna do rozstrzygnięcia sprawy (zob. m.in. postanowienia SN z 11 stycznia 2024 r., I CSK 6184/22; z 13 grudnia 2023 r., I CSK 5954/22; z 25 października 2023 r., III USK 286/22).

Skarżąca nie przedstawiła w ogóle zagadnienia prawnego, ograniczyła się bowiem do wskazania zakresu, w jakim Sąd Najwyższy powinien dokonać wykładni art. 172 k.c. Zagadnienie prawne powinno natomiast przypominać pod względem konstrukcji pytania prawne zadawane Sądowi Najwyższemu przez sądy odwoławcze na mocy art. 390 k.p.c. W tej części uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nawiązuje raczej do drugiej przyczyny przyjęcia skargi, czyli potrzeby dokonania wykładni określonego przepisu prawa.

Powołanie się na art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga bowiem wykazania przez stronę skarżącą, że chodzi o wykładnię wyrażnie wskazanego przepisu prawa, którego treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania, w drodze stosownego jurydycznego wywodu, na czym owe wątpliwości polegają, a także że mają one poważny oraz rzeczywisty charakter i ich rozstrzygnięcie wiąże się z rozpatrywaną sprawą i jest istotne z punktu widzenia wyniku postępowania oraz publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni wskazanego przepisu (zob. postanowienia SN z 20 grudnia 2023 r., I CSK 6296/22; z 6 grudnia 2023 r., I CSK 620/23; z 25 października 2023 r., I CSK 2968/23 oraz z 19 września 2023 r., I CSK 4824/22).

Pomijając tę nieścisłość, należy wskazać, że skarga nie podlega przyjęciu do rozpoznania ani na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., ani na podstawie 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Wniosek o stwierdzenie zasiedzenia nie został bowiem oddalony ze względu na dokonaną przez Sąd Okręgowy wykładnię przesłanek dobrej wiary bądź samoistnego posiadania, lecz z tej przyczyny, że nie sposób wydzielić obszaru, do którego zasiedzenia dąży skarżąca jako odrębnej nieruchomości. Wypowiedź Sądu Najwyższego na temat wątpliwości skarżącej nie byłaby zatem niezbędna do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Ich przesądzenie nie miałoby bowiem wpływu na jej wynik.

Natomiast przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni. Przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej. Skarżący powinien uzasadnić tę oczywistość, wskazując jedynie na argumenty mieszczące się w zakresie kognicji Sądu Najwyższego. Nie może więc powoływać się na wadliwość ustaleń faktycznych, ani opierać na innych faktach niż stanowiące podstawę rozstrzygnięcia. (zob. np. postanowienia SN z 11 stycznia 2022 r., II USK 384/21; z 22 grudnia 2021 r., II CSK 390/21; z 31 maja 2021 r., III CSK 152/20; z 13 maja 2021, III USK 103/21 oraz z 9 marca 2021 r., IV CSK 412/20).

Powyższe wymagania nie zostały spełnione. Skarżąca poprzestał jedynie na odwołaniu się do zarzutów skargi, nie precyzując, które przepisy zostały według niej naruszone w sposób prowadzący do wydania oczywiście wadliwego orzeczenia.

Należy bowiem podkreślić, że o ile na etapie merytorycznego rozpoznawania skargi kasacyjnej badane są wszelkie podniseione w niej zarzuty, o tyle decyzja o przyjęciu skargi do rozpoznania jako oczywiście zasadnej musi opierać się jedynie na naruszeniach kwalifikowanych. Po pierwsze dostrzegalnych bez

konieczności przeprowadzenia głębszej analizy, po drugie wpływających bezpośrednio na wadliwość wydanego rozstrzygnięcia. Nie każde bowiem naruszenie przepisów prawa prowadzi ostatecznie do wydania jaskrawie nieprawidłowego orzeczenia (zob. np. postanowienia SN z 28 lutego 2024 r., I CSK 1671/23; z 12 stycznia 2024 r., I CSK 97/23; z 27 października 2023 r., I CSK 4887/22).

Ponadto, wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie oraz podstawy skargi powinny stanowić oddzielne, w pełni samodzielne jednostki redakcyjne. Każda z tych części skargi kasacyjnej odnosi się bowiem do innego z dwóch etapów postępowania kasacyjnego, dla których przewidziano odmienny skład Sądu Najwyższego. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu w składzie jednoosobowym, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania w składzie trzyosobowym, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Każdy z tych elementów musi być przez skarżącego wyodrębniony, oddzielnie przedstawiony i uzasadniony. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (zob. np. postanowienie SN z 20 września 2022 r., I CSK 2402/22).

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, o kosztach postępowania kasacyjnego orzekł zaś na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.

[SOP]

R.G.

